

ความท้าทายรัฐบาลประยุทธ์ฯ 2/2...

ภายใต้เศรษฐกิจเปราะบางและแรงกดดันรอบข้าง

โดย ดร.ธนิต โสรัตน์

รองประธานสภาองค์การนายจ้างผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมไทย

วันศุกร์ที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2563

ปลายสัปดาห์ที่แล้วหลังราชกิจจานุเบกษามีประกาศรัฐมนตรีลาออกพร้อมกับการลงตัวของรายชื่อรัฐมนตรีใหม่ 6 คนแต่ 7 ตำแหน่งเนื่องจากคุณปรีดี ดาวฉาย ควบรองนายกฯ และธรรมา.คลัง สำหรับกระทรวงพลังงานคงไม่ใช่โควตาของใครเพราะนายกรัฐมนตรีจึงให้คุณสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์ ขณะที่ซีกอปช.คงพอใจระดับหนึ่งเพราะปรับงวดนี้ได้มา 3 แก้อัดต้องชมความเด็ดขาดอ่านเกมสการเมืองทะเลของบิ๊กตุ๋นที่กล้าหักดิบปรับกรม.ชุดเล็กไม่ตามใจพรรคร่วมรัฐบาลทำให้แรงกระเพื่อมไม่มากเรียกว่า “หมัดนี้เอาอยู่”

แต่ยกต่อไปความไม่แน่นอนมีสูงจากสารพันปัญหาที่ล้นแต่หนักหนาแล้วแต่เป็นโจทย์ยากภายใต้แรงกดดันที่มาจากรอบทิศ เริ่มจากด้านเศรษฐกิจที่ออกอาการทรุดตัวจากภาคท่องเที่ยวถึงแม้จะมีโครงการ “เราเที่ยวด้วยกัน” ช่วงวันหยุดที่ผ่านมามีคนท่องเที่ยวประมาณ 4.5 ถึง 5 ล้านคนเข้าจองห้องพักเต็มโควตาเม็ดเงิน 2.5-3.0 หมื่นล้านบาท แต่ข้อมูลบางแห่งไม่ถึงหมื่นล้านบาทน่าจะจะมีโครงการแพ็คเกจใหม่ ๆ ออกมาอีก ประเมินว่าเงินหมุนเวียนในระบบอย่างเก่งประมาณ 1.5-2.0 แสนล้านบาท เทียบไม่ได้กับเงินของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งระบบที่หายไปกว่า 3.0 ล้านล้านบาท

ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องท่องเที่ยวได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจที่มาจากไวรัสโคโรนาแบบเต็ม ๆ ไม่รู้ว่าจะฟื้นตัวได้เมื่อใด แม้แต่บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ออกมาระบุว่าปีนี้ขาดทุนยับเยินกระทบไปถึงสภาพคล่องมีเงินเหลือใช้ได้เพียง 8 เดือน เหตุเนื่องจากครึ่งปีแรกผู้โดยสารผ่านสนามบินทั้งไทยและต่างชาติหายไปร้อยละ 60.65 แม้แต่หลังเปิดล็อกดาวนช่วงเดือนกรกฎาคมมีผู้ใช้สนามบินในประเทศลดลงถึงร้อยละ 64.5 โดยเฉพาะสนามบินสุวรรณภูมิหนักสุด ข้อมูลนี้เป็นการสะท้อนวิกฤตในภาคท่องเที่ยวที่ชัดเจนมีผลต่อแรงงานไม่น้อยกว่า 2.91 ล้านคนที่ส่วนใหญ่ต้องเปลี่ยนอาชีพหรือกลายเป็นคนตกงานถาวร

ปัญหาว่างงานจะเป็นโจทย์ใหญ่ของรัฐบาลและคุณสุชาติ ชมกลิ่น ที่จะเข้ามาเป็นเจ้ากระทรวงแรงงานแถมพ่วงอาจารย์แหม่ม (คุณณฤมล ภิญญโสวินวัฒน์) เข้ามาเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการซึ่งไม่แน่ใจว่าจะเข้ามาช่วยหรือจูงมือกันสอบตก การว่างงานครั้งใหญ่สุดของประเทศช่วงไตรมาส 2 มาจากการปิดล็อกพื้นที่เศรษฐกิจกระทบธุรกิจค้าปลีกและบริการ สำหรับระลอกสองอาจจะเห็นช่วงไตรมาส 4 ซึ่งเริ่มเห็นสัญญาณทางลบจากคลัสเตอร์อุตสาหกรรมส่งออก ร้อยละ 40 ถดถอยต่อเนื่องจากปีที่แล้ว เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนประกอบครึ่งปีแรกหดตัวร้อยละ 32.6 ยอดขายในประเทศหดตัวประมาณร้อยละ 34, เครื่องใช้ไฟฟ้าหดตัวร้อยละ 16, อุตสาหกรรมเม็ดพลาสติกหดตัวร้อยละ 18.7, อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มแค่เดือนมิถุนายนหดตัวร้อยละ 16 แม้แต่โรงงานการ์เมนต์รายใหญ่ระดับประเทศเปิดมากกว่าสี่ทศวรรษกำลังจะปิดตัวลง

ที่น่ากังวลคือการนำเข้าสินค้าทุนประเภทเครื่องจักร 2 เดือนที่ผ่านมาหดตัวถึงร้อยละ 17 แสดงว่าการลงทุนของภาคอุตสาหกรรมซึ่งเป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญเกี่ยวข้องกับโซ่อุปทานจำนวนมากรวมถึงบริการโลจิสติกส์และอุตสาหกรรมก่อสร้างนอกจากไม่ขยายตัวยังหดตัวคาดว่าการลงทุนเอกชนปีนี้อาจติดลบสูงถึงร้อยละ 12.6 อีกทั้งการนำเข้าวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูปที่ใช้ในการผลิตสินค้าเพื่อการบริโภคและส่งออกเดือนพฤษภาคม/มิถุนายนเฉลี่ยหดตัวสูงถึงร้อยละ 24 แสดงให้เห็นว่ากำลังการผลิตของภาคอุตสาหกรรมอยู่ในช่วงขาลงกระทบการจ้างงานรวมถึงโอเวอร์ไทม์ลดลงตามไปด้วย จากการวิเคราะห์ของฝ่ายเศรษฐกิจและการลงทุนบริษัทหลักทรัพย์ภัทรระบุว่า การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจจะยังไม่สามารถกลับมาได้ในระยะเวลาอันใกล้และอาจเห็นการว่างงานสูงขึ้น 4-5 ล้านคน

ปัญหาที่เผชิญหน้าหลังการปรับปรกรม. คือสภาพคล่องภาคเอกชนซึ่งอยู่ในสภาวะตึงตัวเหตุจากสถานประกอบการจำนวนมากทั้งจากท่องเที่ยว ค่าปลีก บริการและธุรกิจอุตสาหกรรมส่งออก-นำเข้าที่หดตัว ทำให้รายได้ลดต่ำจนถึงไม่มีรายได้มีการปิดกิจการชั่วคราวประมาณ 4-5 พันแห่งทำให้แรงงานกว่า 9.0 แสนคนมีความเสี่ยงตัวเลขนี้ลดลงจากช่วงล็อกดาวน์ค่อนข้างมาก ปรากฏการณ์เหล่านี้มีผลกระทบต่อสภาพคล่องธุรกิจเนื่องจากสถาบันการเงินถึงแม้จะมีสภาพคล่องส่วนเกินสูงและเงินขอพัต์โลนของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จำนวนห้าแสนล้านบาทที่ยังปล่อยไม่หมดคงเหลือกว่าร้อยละ 80 เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ไม่เอื้อให้แบงก์กล้าปล่อยเพราะธุรกิจส่วนใหญ่ที่มาขอกู้เงินคุณภาพหนี้เสื่อมถอยตกสกอร์ สถาบันการเงินล้วนตั้งการ์ดสูงเนื่องจากกลัวหนี้เสียจากความสามารถในการจ่ายคืนหนี้ที่ลดน้อยลง อีกทั้งความกังวลของสถาบันการเงินจากโครงการยึดหนี้ของธปท. อาจมีโอกาสดูหนี้แค่ร้อยละ 70 กลับมาชำระหนี้ได้ตามปกติ

คำถามเศรษฐกิจไทยผ่านจุดต่ำสุดหรือยัง คำตอบยังคงคลุมเครือส่วนใหญ่ให้น้ำหนักไตรมาส 2 ที่ผ่านมาเลวร้ายสุด ๆ แล้ว สำหรับผู้เขียนยังยืนยันว่า ณ เวลานี้ยังเร็วไปที่จะสรุปว่าเศรษฐกิจไทยผ่านจุดต่ำสุดแล้วหรือยัง เพราะเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับการค้าโลกที่ยังต่อสู้กับการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ยังหนักกว่าเดิม หากโลกยังไม่ฟื้นนักท่องเที่ยวต่างชาติและความต้องการสินค้าส่งออกรวมถึงการลงทุนใหม่จะมาจากไหน ล่าสุดกระทรวงการคลังปรับประมาณการเศรษฐกิจหรือจีดีพีหดตัวมากกว่าเดิมที่ร้อยละ -8.5 ต่ำสุดมากกว่าวิกฤตสมัยต้มยำกุ้ง ส่วนดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจอื่นๆ ล้วนอยู่ในสภาวะหดตัวทั้งสิ้น

นอกจากความเสี่ยงที่มาจากเศรษฐกิจความท้าทายยังเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของรัฐบาลที่เริ่มก่อตัวจากการประท้วงของกลุ่มนักเรียน-นักศึกษาที่ขยายตัวไปกว่า 22 จังหวัด ขอเรียกร้องให้ยุบสภาแก้รัฐธรรมนูญเริ่มขยายตัวไปสู่การขับไล่บิ๊กตู๋ อย่าไปดูถูกพลังเด็ก-เยาวชนเหล่านี้ว่าเป็นแค่พวก “มุ้งมึง” ปัญหามวลชนควรเรียนรู้ย้อนรอยประวัติศาสตร์ที่หลายรัฐบาลล้มไม่เป็นท่า ตัวอย่างใกล้ตัว เช่น ยุค 14 ตุลาคม 2516 ตามมาด้วยรัฐบาลนายกระทกษิณและล่าสุดนายฯ ยิ่งลักษณ์ จะเห็นได้ว่าพลังมวลชนเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการดำรงอยู่ของรัฐบาล อย่าให้เป็นแค่ น้ำผึ้งเพียงหยดเดียวหรือมีนักการเมืองบางคนไปสนับสนุนกลุ่มมือปี่ให้ออกมาคานกันจะทำให้สถานการณ์บานปลายซ้ำเติมเศรษฐกิจที่แย่อยู่แล้วให้หนักกว่าเดิม สำหรับรัฐมนตรีใหม่ที่อาสาเข้ามาทำงานขอสงก่าลังใจ ที่สำคัญให้ไปหา “พระรอด” มาคล้องคอกันเหนียวไว้บ้างก็ดีนะครับ

(สนใจรายละเอียดเพิ่มเติมดูได้ทางเว็บไซต์ www.tanitsorat.com หรือ www.facebook.com/tanit.sorat)